

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

HISTORIAE EC||CLESIASTICAE PARS || PRIMA, QVA CONTI-||NENTVR ||
Eusebij cognomento Pamphili Cæsareæ Palæ-||stinæ Episcopi lib. 10.||
Eiusdem de vita Constantini magni lib. 4.|| Oratio Constantini magni ad
sanctoru[m] cœtu[m].|| Oratio eiusdem Eusebij in laudem Constanti-||ni
magni ad trigesimum ...

Christopherson, John

[Köln], 1569

Quomodo magistratus qui Christiani essent, ad honores extulerit, qui vero
gentiles erant, sacrificare interdixerit. Cap. XLIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29861

E V S E B I I D E V I T A

nostram erga ipsos benevolentiam maximè abalienare, laborarunt, à nobis, quantum ratio commode ferre poterit, benigne prospectum iri.

Eximia ad colendum Deum exhortatio.

C A P . X L I .

HAEC igitur hactenus sermone nostro prouecta sunt. Verùm quoniam virtus dei omnipotentis evidenterissimis argumentis manifestissimisque fere ostendit, cum ad optima cohortando, tum benigne mea causa adeo firma apportando subsidia, ut iis acerba calamitas, quæ cunctas res humanas antea districtas tenuit, iam ex omni mundo, radiis solis collistrato, prorsus exempta, vniuersi simul & singuli accurata cura & cogitatione circumspicere debetis, qualis tandem illa potestas fuerit, quæ semen (ut ita dicam) perditissimorum hominū deleuerit labefactaritque: bonorum autem lætitiam quasi denuo reuocatam, in omnes regiones affatim fuderit, & omnibus concederit potestatem, tum officia diuinæ legi, ac disciplinæ consentanea cum omni obseruantia praestandi, tum illis, qui se huic consecraverunt, honesta virtutis munera sedulò excolendi, qui quidem tanquam ex crassa caligine emergentes, quia eximia sunt sacrarum litterarum cognitione imbuti, de cetero, debitum cultum erga Deum, & honorem pium, eiique congruentem declarabunt.

Quomodo Constantinus leges quas tulerat, re ipsa confirmauerit. C A P . X L I I .

IStud primum imperatoris edictum ad nos missum, ista præcepit. Statim vero, quæ lege fuere præscripta, re ipsa processerunt: & omnia contraria his, quæ paulò antè à crudelibus tyrannis patrata fuissent, gesta sunt: imperatorisque beneficiis, potiebantur hi, quibus ea triuilege sanctum fuit.

Quomodo magistratus qui Christiani essent, ad honores extulerit, qui vero gentiles erant, sacrificare interdixerit. C A P . X L I I I .

EX his vero rebus imperator abiens, alias res illustres & magni momenti cepit aggredi. Ac primum gentibus per varias prouincias dispersis, præfectos, qui maximam

maximam partem salutari Christi fidei se addixissent misit. Qui vero Gentilium consuetudine ac ritus imitari visi sunt, his ne sacrificia eidolis immolarent, interdixit. Eadem lex ab eo lata fuit de illis dignitatis gradibus, qui praefectorum honores suo splendore superabant. Aut enim si Christiani erant, ita se gerere precepit, uti appellationis ipsorum dignitas postulabat, aut si aliter animo affecti, mandauit, ne eidolishostias offerrent.

*De legibus quæ prohibuerunt sacrificia, sacras autem
ædes extruere mandauerunt.*

CAP. XLIV.

DEinceps duæ leges in eandem sententiam promulgabantur: altera, quæ vetuit detestabilia eidolatriæ scelera, quæ iam olim in quaque ciuitate & regione fieri consueuissent, & ne quisquam vel statuas erigere, curiosas & superuacaneas diuinationes moliri, vel denique sacrificare auderet: altera, quæ iussit templo exedificare, deiisque ecclesiæ, tum longitudine, tum latitudine ampliores effici: ut in posterum omnes homines (ut complectar breui) insano illo & superstitione multorum deorum colendorum rituè medio sublato, Deo opt. max. reconciliarentur. Talia enim tum animo instituere, tum his qui prouinciis præfuerunt per literas significare, imperatorem sua ipsius erga deum sanctimonia incitauit. Lex præterea illud est in se complexa, ut pecuniis largiendis non parceretur, sed à thesauro regio promerentur ad parandas res illis institutis necessarias. Quinetiam ad ecclesiarum præsides passim de eiusmodi rebus literas dare dignatus est, hasque primas ad me misit.

Victor Constantinus Max. Augustus Eusebio. S.

Constantini ad Eusebium & alios episcopos, ut magistratum procuratione edificantur ecclesie.

CAP. XLV.

Quemadmodum ad hoc usque tempus ob impiæ voluntatis institutum & grauem tyrannidem seruos dei persequentem, pro certo cognoui & satis per-

Kk sua sum